Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 26.01.2023 www.osw.waw.pl

Rosja: większy eksport LNG w 2022 roku

Iwona Wiśniewska

Wicepremier Rosji Aleksandr Nowak poinformował, że w 2022 r. produkcja i eksport gazu skroplonego (LNG) z Rosji wzrosły o prawie 9%, do ok. 33 mln ton (tj. ok. 46 mld m^3). Najwięcej LNG wyprodukowano w ramach projektu Jamał LNG (ok. 20 mln ton), którego głównymi udziałowcami są rosyjski Novatek (50,1%), francuski TotalEnergies (20%) oraz chińskie CNPC (20%) i Fundusz Jedwabnego Szlaku (9,9%). Prawie 15 mln ton z tego projektu trafiło do Europy (wzrost o 14% r/r), a ok. 5 mln ton do Chin.

Na rosyjskim Dalekim Wschodzie w ramach przedsięwzięcia Sachalin-2, kontrolowanego przez Gazprom, wyprodukowano kolejne ponad 10 mln ton, co oznacza wzrost o 2% r/r. Głównymi odbiorcami tego surowca były Japonia (udziałowcami projektu są japońskie firmy Mitsui i Mitsubishi) i Chiny. Zgodnie z danymi chińskiej służby celnej w 2022 r. do ChRL trafiło z Rosji ogółem 6,5 mln ton LNG wobec 5,7 mln ton rok wcześniej.

Na Morzu Bałtyckim w obwodzie leningradzkim LNG wytwarzany jest także w ramach dwóch przedsięwzięć o małej skali. Należący do Novateku terminal w Wysocku wyprodukował ok. 0,7 mln ton, a kontrolowany przez Gazprom Portowaja LNG – ok. 0,35 mln ton. Gaz z obu projektów dostarczono na rynek europejski.

Wicepremier zapewnił również, że Rosja zamierza urzeczywistnić swoje ambitne plany podwojenia produkcji LNG w najbliższych kilku latach, a następnie zwiększenia eksportu LNG do 100 mln ton w 2030 r. Miałoby to nastąpić głównie dzięki realizacji arktycznych projektów LNG, w tym np. kontrolowanego przez Novatek Arctic LNG 2. Zapowiadany jest wzrost, mimo że w 2023 r. produkcja w Rosji może się zmniejszyć ze względu na zaplanowane prace remontowe na dwóch (z czterech) linii produkcyjnych w ramach Jamał LNG.

Komentarz

- LNG był jedynym rosyjskim paliwem, którego dostawy do Europy wzrosły w 2022 r. W konsekwencji zwiększyło się znaczenie gazu skroplonego w eksporcie Rosji (LNG stanowił 25% całości rosyjskiego gazu dostarczonego do UE) i w unijnym imporcie (ok. 20% importu LNG przez Unię ogółem).
- Realizacja ambitnych planów Rosji zakładających dynamiczny wzrost produkcji LNG będzie bardzo trudna, jeśli w ogóle możliwa w najbliższych latach. Z prognoz Ministerstwa Energetyki FR opublikowanych w maju 2022 r. wynikało, że produkcja LNG będzie znacznie niższa, niż zakładano. Według obecnego scenariusza bazowego eksport LNG w 2023 r. ma wynieść prawie 31 mln ton, w 2024 r. – 35,7 mln ton, podczas gdy

wcześniej przewidywano, że będzie to ponad 50 mln ton.

- Rosyjski sektor LNG w wyniku sankcji będących konsekwencją inwazji FR na Ukrainę został odcięty od zachodnich technologii i sprzętu, które odgrywały kluczową rolę w rozwoju tego sektora. Wiele zagranicznych firm (w tym niemieckie, francuskie czy hiszpańskie) wycofało się ze współpracy z Rosją w tym obszarze, m.in. jeden z udziałowców Arctic LNG 2 – francuski TotalEnergies (10%) – wstrzymał inwestycje w projekt i rozpoczął proces całkowitego wycofania się z przedsięwzięcia, które ma zostać sfinalizowane w pierwszym półroczu 2023 r. Rosyjskie władze twierdzą jednak, że w grudniu 2023 r. zdołają ukończyć budowę pierwszej linii produkcyjnej Arctic LNG (w momencie wprowadzenia sankcji prace były już zaawansowane w ok. 90%), a kolejne dwie linie także miałyby zostać oddane zgodnie z pierwotnym harmonogramem, tj. w 2024 i 2026 r. Leonid Michelson, prezes Novateku, zapewnił, że koncern zdołał zakupić niezbędne urządzenia dzięki nawiązaniu współpracy z firmami m.in. z Turcji i Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Rosyjskie koncerny pracują też nad rozwojem własnych technologii skraplania gazu. Obecnie są one mało wydajne (linie produkcyjne są w stanie wytworzyć maksymalnie 1 mln ton rocznie) i często ulegają awariom. Jest jednak mało prawdopodobne, aby dzięki obchodzeniu sankcji czy własnym rozwiązaniom Rosja zdołała w pełni zastąpić zachodnie technologie i sprzęt. Efektywność takich działań jest bowiem ograniczona.